

לשמוע קול תורה – פסוק השבוע

פרשת תרומה

אֲשֶׁר אֶתָּה מֵרָאָה בְּהָר

אחרי שפירטה התורה בפרטי פרטים את אופן עשיית המנורה, היא מוסיפה פסוק המעלה תמיהה:

"וְרָאָה וַעֲשֵׂה בְּתַבְנִיתָם אֲשֶׁר אֶתָּה מֵרָאָה בְּהָר" (שמות כה, מ).

במה שונה המנורה מכל שאר הכלים, שהקב"ה נדרש להראות למשה את תבניתה? ומה יתרום המראה שראה משה בהר לכל הפועלים שיעסקו בבניין המנורה בעתיד?

רש"י מבאר שהקב"ה הראה למשה מנורה של אש, וכך הוא מפרש גם בפרשת מחצית השקל: "הראה לו כמין מטבע ל אש" (להלן ל, יג). מה מהותו של מראה האש?

מדברי רש"י אנו מבינים כי אין מדובר בהסבר המעשי איך לבנות את המנורה, אלא בהתלהבות ובאש הקודש שצריכות ללוות את האדם כשהוא רוצה להאיר. משה עלה על ההר וזכה בו לקרבת ה' עצומה, ומשם הוריד לעם ישראל אש קודש לכל מי שחפץ להידמות בעצמו למנורה המאירה ולהפיץ את אורה.

ואולי אפשר להסביר עוד, שאכן שונה היא המנורה מהשולחן ומהמזבח. המזבח מיועד כל כולו לגבוה, לעבודת ה'. האדם המקריב קורבן מבטל את עצמו לפני האל-וכל מאווייו נתונים באותה העת לקרבת לה'. השולחן מבטא את צורכי הקיום, על האדם לדאוג לחייו הכלכליים ולקדשם במצוות שציווה אותו ה'.

המנורה ושבעת נרותיה אינם משקפים את צורכי הקיום הבסיסיים וגם לא את עולם הרוח המתבטא בתורה, כי אם עולמות רוחניים נוספים המעשירים את נפש האדם. מעבר לדאגה לפרנסה ומעבר ללימוד התורה, להתבוננות במצוות ובחיבור לקב"ה בתפילה, יש לאדם שאיפות רוחניות שאינן דתיות – כגון מוזיקה, ציור, אומנות, כתיבה ופיוט, פסיכולוגיה, אסטרונומיה ומדעים. האם יוכל האדם לעסוק בכל תחומי הרוח ולהפיץ את אורם בלי להכחיש את האמיתות המוחלטות שמעניקות הדת והאמונה? האין סתירה בין העולמות? בכך נתקשה משה. השיב לו ה': "וְרָאָה וַעֲשֵׂה בְּתַבְנִיתָם אֲשֶׁר אֶתָּה מֵרָאָה בְּהָר!" אפשר ואף ראוי לחבר בין עבודת ה' לבין שאר העולמות הרוחניים. אם ברור לאדם שבבסיס הכול מונחת התבנית האמונית שהראה הקב"ה למשה בהר, על גבי בסיס זה הוא יכול לפתח את כוחותיו הייחודיים בכל התחומים שמתאימים לו.

שאל דוד בוצ'קו